

पक्षसंमतः पाक्षिकत्वेन मतः ॥ ४९ ॥ ५० ॥ यदिति यत्प्रत्ययो हेतोः वैधर्म्ये विधर्म एव वैधर्म्यः तस्मिँल्लोभादिदोषे सति परं उत्कृष्टं पदं नास्ति न लभ्यते तत्तदलोभाख्यमेव धनं ब्राह्मणाविदुः विनयः शिक्षातदर्थं शिक्षितुमिति

अरुंधत्युवाच धर्मार्थसंचयो यो वैद्रव्याणां पक्षसंमतः ॥ तपःसंचय एवेह विशिष्टो द्रव्यसंचयात् ॥ ४९ ॥ गंडोवाच उग्रादितो भयाद्यस्माद्विभ्यती मे म
मेश्वराः ॥ बलीयांसो दुर्बलवद्विभेम्यहमतः परं ॥ ५० ॥ पशुसख उवाच यद्वैधर्म्यं परं नास्ति ब्राह्मणास्तद्धनं विदुः ॥ विनयार्थं सुविद्वांसमुपासेयं यथा तथं ॥
॥ ५१ ॥ ऋषय ऊचुः कुशलं सहदानेन तस्मै यस्य प्रजा इमाः ॥ फलान्युपधियुक्तानिय एवं नः प्रयच्छति ॥ ५२ ॥ भीष्म उवाच इत्युक्त्वा हेमगर्भाणि
हित्वा तानि फलानि वै ॥ ऋषयोजग्मुरन्यत्र सर्व एव धृतव्रताः ॥ ५३ ॥ मंत्रिण ऊचुः उपधिं शंकमानास्ते हित्वा तानि फलानि वै ॥ ततो न्येनैव गच्छंति वि
दितं ते स्तुपार्थिव ॥ ५४ ॥ इत्युक्तः स तु भृत्यैस्तैर्वृषादभिश्चुकोप ह ॥ तेषां वै प्रतिकर्तुं च सर्वेषामगमद्गृहं ॥ ५५ ॥ स गत्वा हवनीये ग्रीतीं व्रनियममास्थितः ॥ जुहाव
संस्कृतैर्मंत्रैरेकैकामाहुतिं नृपः ॥ ५६ ॥ तस्मादग्नेः समुत्तस्थौ कृत्या लोकभयंकरी ॥ तस्यानाम वृषादभिर्यातुधानीत्यथा करोत् ॥ ५७ ॥ साकृत्या कालरात्री
वकृतां जलिरुपस्थिता ॥ वृषादभिर्नरपतिं किं करोमीति चाब्रवीत् ॥ ५८ ॥ वृषादभिर्नुवाच ऋषीणां गच्छ सप्तानामरुंधत्यास्तथैव च ॥ दासीभर्तुश्च दा
स्याश्च मनसानामधारय ॥ ५९ ॥ ज्ञात्वानामानि चैवैषां सर्वानेतां विनाशय ॥ विनष्टेषु तथा स्वैरंगच्छ यत्रेप्सितं तव ॥ ६० ॥ सा तथेति प्रतिश्रुत्य यातुधानीं स्व
रूपिणी ॥ जगाम तद्धनं यत्र विचेरुस्ते महर्षयः ॥ ६१ ॥ भीष्म उवाच अथात्रिप्रमुखाराजन्वने तस्मिन् महर्षयः ॥ व्यचरन् भक्षयंतो वै मूलानि च फलानि
च ॥ ६२ ॥ अथापश्यन् सुपीनांसपाणिपादमुखोदरं ॥ परिव्रजंतं स्थूलांगं परिव्राजं शुनासह ॥ ६३ ॥ अरुंधती तु तं दृष्ट्वा सर्वांगोपचितं शुभं ॥ भवितारो भवंतो वै
नैवमित्यब्रवीदृषीन् ॥ ६४ ॥ वसिष्ठ उवाच नैतस्येह यथास्माकं मग्निहोत्रमनिर्द्दुतं ॥ सायं प्रातश्च होतव्यं तेन पीवाञ्छुना सह ॥ ६५ ॥ अत्रि उवाच नैत
स्येह यथास्माकं क्षुधावीर्यं समाहतं ॥ रुच्छ्राधीतं प्रनष्टं च तेन पीवाञ्छुना सह ॥ ६६ ॥ विश्वामित्र उवाच नैतस्येह यथास्माकं शश्वच्छाखं जरद्रवः ॥ अ
लसः क्षुत्परो मूर्खस्तेन पीवाञ्छुना सह ॥ ६७ ॥ जमदग्निरुवाच नैतस्येह यथास्माकं भक्तमिधनमेव च ॥ संचित्यं वार्षिकं चित्ते तेन पीवाञ्छुना सह ॥ ६८ ॥

यावत् ॥ ५१ ॥ उपधिश्छलम् ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ नामार्थमेव धारय ॥ ५९ ॥ ज्ञात्वानामानुरूपं तेषां सामर्थ्यं परीक्ष्य तान् विनाशय अभ्यथा त्वामेव ते विनाशयिष्यंतीति भावः ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥
॥ ६३ ॥ ६४ ॥ कार्यस्य कारणं नित्यं कर्मलोप इति वसिष्ठस्य भावः ॥ ६५ ॥ क्षुदुःखं अधीतनाशनं चेत्यत्रे ॥ ६६ ॥ शास्त्रप्रतिपादितो जरन्क्षीयमाणो धर्म इति विश्वामित्रस्य ॥ ६७ ॥ अन्नादिचित्तेति जमदग्नेः ॥ ६८ ॥